



Venezuela: Situasjonen etter presidentvalget 28. juli 2024

- Hvor mange har blitt arrestert i kjølvannet av presidentvalget, og hvem er de arresterte?
- Foregår det fortsatt arrestasjoner av personer som er i opposisjon/antatt opposisjon til regimet?
- Stemmer det at det er venezuelanere som har blitt strøket fra passregistre, og hvilke følger kan dette i så fall få for den enkelte?

Kort om presidentvalget i Venezuela 28. juli 2024

Det var knyttet en del forventninger til presidentvalget i Venezuela 28. juli 2024, men valget svarte ikke til forventningene.

Gjennomføringen av valget skulle forholde seg til Barbados-avtalen som ble inngått i oktober 2023 mellom den venezuelanske regjeringen og opposisjonskoalisjonen Enhetlig Platform (Plataforma Unitaria). Avtalen forpliktet regjeringen til å sikre like betingelser for deltakelse for opposisjonen. Samtidig skulle USA forplikte seg til å oppheve sanksjonene mot landet etter at et demokratisk valg var gjennomført (Bull & Bye 2024). Flere opposisjonspartier ble imidlertid forbudt. Den fremste opposisjonskandidaten, og den kandidaten som opposisjonen hadde greid å samle seg rundt, María Corina Machado fra partiet Vente Venezuela, ble fratatt alle rettigheter på grunn av påstått korrupsjon. Opposisjonen stilte dermed med den ukjente tidligere diplomaten Edmundo González Urrutia som presidentkandidat.

Opposisjonen lå etter alle meningsmålinger an til å vinne valget. Det amerikanske Carter Center var på plass som valgobservatør. Venezuela har et valgopptellingssystem med elektronisk opptelling. Det nasjonale valgrådet i Venezuela, CNE, annonserte etter få timer at Nicolas Maduro hadde vunnet valget med 51,2 % av stemmene mot González sine 44,2 %. Valgrådet nektet imidlertid å vise fram valgprotokollen, og påsto at deres nettsider hadde blitt hacket fra Nord-Makedonia. Opposisjonen på sin side nektet å godta dette resultatet og rekonstruerte resultatene ved hjelp av papirprotokoller fra 80 % av valglokalene, noe som viste at Edmundo González vant valget med 68 % av stemmene (Buschschlüter 2024; Al Jazeera 2024a; RFE/RL 2024).

Carter Center kom 30. juli med en rapport som konkluderte med at de ikke kunne verifisere eller bekrefte valgresultatet som ble kunngjort av det nasjonale valgrådet (CNE) siden resultatene fra valgkretsene ikke var blitt lagt fram. Videre at valget brøt både Venezuelas egne valglover og internasjonale standarder. Valgmyndighetenes unnlatelse av å offentliggjøre detaljerte resultater per valgkrets utgjør et alvorlig brudd på valgprinsippene. I tillegg var velgerregistreringen svekket av korte frister, få registreringssteder og minimal offentlig informasjon. Carter Center påpekte også overdrevne juridiske krav for å registrere seg, i tillegg til en rekke andre forhold (The Carter Center 2024).

Nabolandene Peru og Chile var tidlig ute med å si at de ikke godtok valgrådets konklusjon om at Maduro vant valget. Flere land, deriblant Brasil, Mexico og Colombia, ba i etterkant av valget om at valgrådet skulle offentliggjøre valgprotokollen for å bevise at Maduro vant (Murphy 2024). I ettertid har flere land fulgt etter og erklært opposisjonskandidaten som den rette vinneren av valget, deriblant USA (Vidal 2024).

Edmundo González tok selv en beslutning om å rømme landet etter at venezuelanske myndighetene sendte ut en arrestordre på ham og anklaget ham for terrorisme og konspirasjon i forbindelse med presidentvalget. González søkte politisk asyl i Spania 7. september 2024. På forhånd hadde han søkt tilflukt i den spanske ambassaden i Caracas (Philips 2024; Al Jazeera 2024b; HRW 2024b).

Den urolige situasjonen som har vært i landet har ført til at inflasjonen igjen har økt, og prisene på mat og medisiner har blitt skyhøye i forhold til innbyggernes inntekter, i den grad de har inntekter. Den økonomiske situasjonen er ikke like ille som i 2017-2018 da landet hadde hyperinflasjon, men situasjonen nærmer seg, ifølge kilden. Befolkningen protesterer imidlertid ikke mot regimet slik de gjorde i 2017, 2018 og 2019. Den gangen var det mat- og medisinmangel i landet, nå finnes det varer i butikkene, men befolkningen har ikke penger til å kjøpe dem (venezuelansk kilde (a), meldingsutveksling november 2024).

Demonstrasjoner mot myndighetene og deres presentasjon av valgresultatet

Myndighetenes presentasjon av valgresultatet førte til massive demonstrasjoner blant befolkningen. Én kilde opplyser at det ble lokalisert 210 protester mot regimet 29. juli, dagen etter presidentvalget. Protestene var selvorganiserte, spontane og foregikk over store deler av landet. Majoriteten av de som protesterte kom fra fattige områder, men også personer fra middelklassen deltok i protestene (Uzcategui 2024). FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR) viser til OVCS (Observatorio Venezolano de Conflictividad Social) som rapporterte om 915 demonstrasjoner 29. og 30. juli, og at disse foregikk over hele landet. I løpet av august observerte OVCS i alt 413 nye protester (OHCHR 2024b, s. 99).

Ifølge tall fra ACLED (Armed Conflict Location & Event Data), en uavhengig organisasjon som samler data om voldelige konflikter, var protestene mot Maduro og hans tolkning av valgresultatet enda mer omfattende enn demonstrasjonene mot regimet i 2019. ACLED talte 280 anti-regjeringsdemonstrasjoner i perioden 28. juli–23. august. Dette er 16 % flere demonstrasjoner enn i samme periode i 2019, da store deler av befolkningen protesterte mot regjeringen (Breda 2024).

Blant venezuelanere som bor utenfor Venezuela, har ACLED talt ni ganger så mange demonstrasjoner som under de store demonstrasjonene mot regimet i 2019, etter at Juan Guaidó erklærte seg selv som president ved å henvise til grunnloven og ved å vise til at Maduro hadde «tilranet» seg nok en presidentperiode. ACLED forklarer omfanget av demonstrasjoner blant venezuelanere i utlandet med at enda flere venezuelanere har forlatt Venezuela siden 2019, og at støtten til opposisjonen i dag er enda sterkere enn i 2019 (Breda 2024).

Foregår det fortsatt demonstrasjoner mot president Maduro og myndighetenes presentasjon av valgresultatet?

Demonstrasjonene fortsatte i september. Den 3. oktober samlet familiemedlemmer til fengslede tenåringer seg foran Høyesterett i Caracas for å be om trygghet for sine ungdommer (Albertonews 2024).

I resten av oktober og i november har det derimot vært få demonstrasjoner mot regimet. Demonstrasjonene har roet seg, ifølge en venezuelansk kilde bosatt i Venezuela. Situasjonen er imidlertid på mange områder verre enn før valget, ifølge den venezuelanske kilden (a) (meldingsutveksling november 2024). Både den venezuelanske menneskerettighetsorganisasjonen Foro Penal og den internasjonale tenketanken International Crisis Group (ICG) (meldingsutvekslinger november 2024) i Caracas bekrefter at det ikke lenger er mange som protesterer mot myndighetene. ICG understreker at befolkningen er for redde til å protestere, de vet hva som kan skje hvis de demonstrerer. De som ble arrestert etter valget 28. juli fikk en grusom behandling (meldingsutveksling november 2024).

Arrestasjoner i etterkant av presidentvalget

Hvor mange har blitt arrestert i kjølvannet av presidentvalget?

Maduro gikk hardt ut mot demonstrantene og lovet maksimumsstraff: «this time there will be no forgiveness» (Guanipa & Sequera 2024). Bare i løpet av første dag etter presidentvalget, rapporterte BBC om to personer drept og 46 personer arrestert i forbindelse med demonstrasjonene (Wells 2024a). Det høyeste antallet arrestasjoner er i Caracas, deretter i Carabobo, midt i landet, og i Anzoátegui, øst i landet (Foro Penal, som sitert i El País 2024; OHCHR 2024b, s. 111).

ACLEED opplyser at 2400 personer hadde blitt arrestert under demonstrasjonene per august 2024 (Breda 2024). Ikke bare politi og sikkerhetsstyrker sto for arrestasjonene, men også irregulære væpnede grupper: *colectivos* (HRW 2024a).¹

Ifølge OHCHR sto DGCIM-ansatte (Dirección General de Contrainteligencia Militar) for 39 % av de vilkårlige arrestasjonene. PNB (Policia Nacional Bolivariana) og GNB (Guardia Nacional Bolivariana) var ansvarlige for hver sine 22 % og Sebin (Servicio Bolivariano de Inteligencia Nacional) for 17 % av arrestasjonene (OHCHR 2024b, s. 122).

Det var også flere som ble arrestert forut for valget i Venezuela. Antallet arrestasjoner av personer i opposisjon til regimet eller antatt opposisjon økte i løpet av valgkampperioden (OHCHR 2024a, s. 8; OHCHR 2024b, s. 29). Foro Penal opplyser at mellom 1. og 27. juli, altså perioden *før* valget, ble 142 personer arrestert.

Fra presidentvalget fant sted den 28. juli og fram til 30. september, datoen for Foro Penals rapporteringsperiode i deres siste rapport, ble 1848 personer arrestert (Foro Penal 2024a).

Foro Penal (2024a) opplyser at det daglig er familiemedlemmer eller andre som rapporterer om arrestasjoner.

Arrestasjonene i kjølvannet av valget fortsatte. Per desember 2024 rapporterer Foro Penal at landet har 1905 politiske fanger (Foro Penal 2024b).

Av disse er:

- 163 militære
- 1742 sivile, herav 245 kvinner og 42 ungdommer

De massive arrestasjonene, slik de foregikk rett etter valget, har stoppet opp. Arrestasjonene er nå mer selektive, og er først og fremst rettet mot politiske ledere, ifølge Foro Penal. Foro Penal understreker at situasjonen i landet er **totalt** uforutsigbar (Foro Penal, meldingsutveksling november 2024).

Hvem var det som ble arrestert i kjølvannet av presidentvalget?

Ikke bare personer som deltok i protestene ble arrestert, det skjedde også med personer som bare var i nærheten av demonstrasjonene. Ungdommer og tenåringer ble tatt inn av politiet. I tillegg ble aktivister, menneskerettsforkjempere og journalister arrestert. Personer har blitt tystet på av naboer, eller politiet har funnet mobiltelefoner med bilder av demonstranter i ransaker (Foro Penal som sitert i El País 2024). Regimets repressive handlinger kan rettes mot hvem som helst, ikke bare opposisjonelle (OHCHR 2024a).

¹ Se Landinfos respons *Venezuela: Los colectivos* (Landinfo 2019).

I alt ble 158 ungdommer arrestert i forbindelse med valget: 130 gutter og 28 jenter. Disse ble stilt overfor alvorlige anklager, som blant annet terrorisme. Noen av ungdommene som ble arrestert ble tatt til ungdomssentre, mens andre ble holdt i ordinære fengsler (OHCHR 2024a, s. 10).

De fleste av de arresterte etter valget var unge menn fra fattige områder, men også kvinner og unge jenter ble utsatt for arrestasjoner. Ifølge Foro Penal var 85 % menn og 15 % kvinner av de som ble arrestert mellom 29. juli og 24. august 2024. Også kvinnene som ble arrestert kom først og fremst fra fattige områder. Disse kvinnene er sårbare både fordi de er fattige og pga. sitt kjønn (OHCHR 2024b, s. 112, s. 134).

Arrestasjonene skjedde hovedsakelig i forbindelse med demonstrasjonene mot myndighetenes annonsering av valgresultatet, de fleste mellom 29. og 30. juli. En del av disse arrestasjonene var massive og vilkårlige. Som nevnt, var flere av de som ble arrestert personer som bare hadde vært i nærheten av en demonstrasjon, men som selv hverken hadde deltatt eller hadde hatt til hensikt å delta. Myndighetene anså dem for å være i opposisjon til regimet kun basert på måten de var kledd på (OHCHR 2024a, s. 10). Den andre hovedkategorien av arresterte var de som ble arrestert i myndighetenes såkalte Operasjon TUN TUN. Dette var arrestasjoner av personer som ikke nødvendigvis var politisk aktive, men som hadde bestemt seg for å protestere i gatene eller for å utrykke seg i sosiale medier og kreve transparens i valgresultatene. Myndighetene identifiserte disse personene gjennom videoer og foto eller via etterretningens informanter. Enkelte av de arresterte ble pågrepet i hjemmene sine (OHCHR 2024a, s. 11). Ifølge BBC gikk venezuelanske sikkerhetsstyrker nærmest fra dør til dør og arresterte personer basert på informasjon fra sosiale medier (Wells 2024b).

Andre som var i myndighetenes søkelys etter valget var:

- medlemmer av opposisjonspartier og politiske grupperinger
- menneskerettsforsvarere og menneskerettsaktivister
- journalister og personer som jobber innen media
- offentlig ansatte
- medlemmer av akademien

Høykommissæren for menneskerettigheter har også rapportert om fengsling av minst 150 barn (OHCHR 2024b, s. 115–116).

Arrestasjonene i kjølvannet av valget har skjedd uten arrestordre, anklager uten rettslig grunnlag og uten at familie eller andre ble orientert om arrestasjonene. De massive arrestasjonene og all usikkerhet rundt hva som ventet de arresterte, skapte utbredt frykt i befolkningen (OHCHR 2024b, s. 108).

Behandlingen av de arresterte

Etter valget intensiverte regimet undertrykkelsen med de hardeste og mest voldelige mekanismene de har til rådighet. FNs høykommissær vurderer at rettighetsbruddene og de voldelige metodene regimet bruker utgjør forbrytelser mot menneskeheten (OHCHR 2024a). Arresterte skal ha blitt slått og truet og tvunget til å komme med utsagn som «Maduro vant valget». Myndighetene skaper frykt, og får dissidenter til å tie, dette for at det sittende regimet skal kunne bli sittende, ifølge Inter-American Commission on Human Rights (IACHR, som sitert i Foro Penal 2024c). Myndighetene tvang arresterte til å innrømme fiktive ugjerninger ved bruk av tortur, trusler om overgrep mot familiemedlemmer og tilbud om lavere fengselsstraff. Høykommissæren for menneskerettigheter har avdekt flere tilfeller av det de definerer som bruk av psykisk og fysisk tortur mot de arresterte (OHCHR 2024b, s. 123, s. 126.). Venezuelanske myndigheter på sin side, påstår at demonstrantene var kriminelle som søkte å skape kaos og utenlandsk intervensjon (Foro Penal 2024c).

Flere jenter og unge kvinner ble utsatt for seksuell trakassering da de ble arrestert (OHCHR 2024a, s. 10). Seksuell trakassering er et svært sårbart tema, og det har vært vanskelig å få informasjon om disse tilfellene. Ofrene har vært redde for å fortelle om hva de har vært utsatt for, ifølge Høykommissæren for menneskerettigheter (OHCHR 2024b). OHCHR har likevel avdekt flere tilfeller av seksuelle overgrep. I alt elleve saker med 19 involverte; én mann, 13 kvinner og fem mindreårige jenter (OHCHR 2024b, s. 133).

Foro Penal har rapportert om en ung gutt som skal ha tatt av 50-60 kilo etter at han satt fengslet i tre måneder. Gutten fikk knapt mat og heller ikke tilgang til å være ute mer enn 20 minutter i uka. Fengslede oppgir å få alt for lite mat, men er redde for å klage av frykt for represalier. Den medisinske behandlingen i fengslene er også svært mangelfull, det er mange som ikke får helsebehandling, ifølge hva innsatte har formidlet til menneskerettighetsorganisasjonen Foro Penal (2024c).

I et av fengslene, Tocuyito, som ligger midt i landet, er det mangel på vann, og de innsatte får ikke tilgang til vann for å ta seg av personlig hygiene. Familiemedlemmer får heller ikke lov til å komme til fengslene med ting de trenger. De innsatte har ikke senger, men sover på matter på gulvet (Foro Penal 2024c).

Venezuelanske fengsler er overbefolkede og uhygieniske. I 2022 døde 55 innsatte pga. underernæring og mangel på medisinsk behandling, ifølge informasjon fra Observatorio Venezolano de Prisiones (OVP) (som sitert i Foro Penal 2024c).

De arresterte anklages for terrorisme og for oppfordring til hat og kriminell sammensvergelse. Selv om det finnes spesiallovgivning for mindreårige i varetekt, har disse ikke fått noen særbehandling. De arresterte har heller ikke fått tilgang til advokat (Foro Penal som sitert i El País 2024; OHCHR 2024b, s. 132).

Arrestasjonene og drapene har ført til frykt i befolkningen

Høykommissæren for menneskerettigheter opplyser i sin rapport om arrestasjonene etter valget at de ble utført for å true og skremme befolkningen. Sikkerhetsstyrkene oppsøkte personer som hadde deltatt i protestene eller personer som hadde uttrykt seg kritisk om myndighetene hjemme for å arrestere dem. Boliger til personer som ble ansett å være opposisjonelle ble merket med en X, og det ble laget en app hvor myndighetstro venezuelanere kunne rapportere og tyste på antatte opposisjonelle. Arrestasjonene og den juridiske prosessen som fulgte led av alvorlige og systematiske brudd på en rettmessig prosess (OHCHR 2024b).

Løslatelse av noen av de arresterte

Etter press og kritikk fra det internasjonale samfunnet har venezuelanske myndigheter annonsert at de ser igjennom 225 av sakene til personer som har blitt arrestert i forbindelse med presidentvalget. Løslatelsene skal ha startet 16. november. Ifølge menneskerettighetsorganisasjoner skal 70 personer ha blitt løslatt fra høyrisikofengslene Tocuyito og Tocarón. 18. november skal 225 arresterte ha blitt løslatt, ifølge riksadvokaten (Martinez 2024).

Foro Penal opplyser imidlertid at de har verifisert opplysningene, uten å kunne bekrefte at flere enn 165 personer har blitt løslatt. Alle de løslatte har blitt løslatt med betingelser, og rettsprosessene mot dem fortsetter. Påtalemyndighetene har sagt at flere skal løslates, men dette er ifølge Foro Penal høyst uvisst (meldingsutveksling november 2024).

Andre undertrykkelsesmekanismer brukt i forbindelse med presidentvalget

Drap

I perioden fra presidentvalget 28. juli fram til 30. september har Human Rights Watch dokumentert drap på 24 personer (HRW, som referert i Foro Penal 2024a). OHCHR viser til at 25 personer ble drept, 24 som resultat av skudd og ett tilfelle av annen voldsbruk (OHCHR 2024b, s. 100). Alle de 25 døde var menn, 17 av dem under 30 år, og ti av disse igjen under 24 år. To var barn – én var 15 og den andre 17 (OHCHR 2024a, s. 8). De fleste av de drepte var fra Caracas-distriktet og fra provinsen Aragua (sør for Caracas).

Skadede og forsvinninger

I tillegg til drap og arrestasjoner, ble mange skadet i forbindelse med protestene. Sikkerhetsstyrkene, bistått av bevæpnede sivile grupper, sto for overgrepene (OHCHR 2024b). OHCHR rapporterer dessuten om forsvinninger. Også disse har nådd et annet nivå enn hva de gjorde i 2019. OHCHR (2024a, s. 12) har

identifisert 27 tilfeller av forsvinninger i dagene etter valget, av disse var 7 mindreårige. En del av disse tilfellene dreide seg om kortvarige forsvinninger. OHCHR har ikke gitt ytterligere informasjon om disse tilfellene.

Annullering av passene til personer i opposisjon/antatt opposisjon

I tillegg til at venezuelanere har blitt utsatt for arrestasjoner, forsvinninger og drap i kjølvannet av presidentvalget 28. juli, har flere fått passene sine annullert. Dette skjedde også med enkelte venezuelanere *før* presidentvalget, men antallet tilfeller har økt etter valget (Cepaz 2024).

Annullering av pass har skjedd med personer som er i opposisjon til regimet, menneskerettsforkjempere og journalister. Etter valget den 28. juli har det også skjedd med helt «vanlige» personer uten en bestemt profil, og uten at de har foretatt seg noe som kan gjøre at de oppfattes å være i opposisjon til myndighetene. Situasjonen i Venezuela sammenlignes med situasjonen i Nicaragua, hvor flere også har blitt fratatt statsborgerskapet sitt etter at de har forlatt Nicaragua. Denne typen reaksjon mot venezuelanske borgere ansees som «myke reaksjoner», men kan få katastrofale følger hvis borgerne reiser ut av landet og blir nektet innreise igjen fordi passet er annullert. Reaksjonene forklares med at det skal skapes frykt i befolkningen (Cepaz 2024. s. 82–89; Reuters 2024; Infobae 2024).

Landinfo har forsøkt å få informasjon om hvor mange som har fått passene sine annullert etter presidentvalget, men har ikke funnet tall, og vi vet dermed ikke hvor utbredt det er. Reuters skrev i oktober at de er kjent med minst 40 tilfeller, for det meste journalister og menneskerettighetsaktivister, som har fått passene sine annullert uten forklaring. Flere skal ha fått passene sine annullert i det de skulle gå om bord på et fly fra landets hovedflyplass i Caracas (Laboratorio de Paz, som sitert i Reuters 2024; CNN Venezuela 2024). En kilde Landinfo har hatt kontakt med (venezuelansk kilde (b), møte i Oslo september 2024) mente at det kunne dreie seg om ca. 2000 personer, men dette tallet har ikke blitt bekreftet. Ifølge rapporten fra Cepaz (2024) er personer som har opplevd å få passet sitt annullert redde for å informere om det og for å offentliggjøre navnet sitt i frykt for ytterligere reaksjoner fra myndighetene. Det er derfor svært vanskelig å vite hvor mange det gjelder.

Landinfo er kjent med at selv om mange forlater Venezuela, er det også venezuelanere som er redde for å reise ut av landet i frykt for at de skal få passene annullert ved utreise, eventuelt etter at de har forlatt landet, og dermed ikke vil kunne komme inn i landet igjen.

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

Albertonews (2024, 3. oktober). Madres y familiares de adolescentes detenidos tras el 28J introducen recurso de amparo en el TSJ. *Albertonews*. Tilgjengelig fra <https://bitlyanews.com/nacionales/madres-y-familiares-de-adolescentes-detenidos-tras-el-28j-introducen-recurso-de-amparo-en-el-tsj-para-exigir-respeto-al-debido-proceso/> [lastet ned 20. november 2024]

Al Jazeera (2024a, 29. juli). Maduro declared victor of Venezuela's disputed presidential election. *Al Jazeera*. Tilgjengelig fra <https://www.aljazeera.com/news/2024/7/29/nicolas-maduro-declared-winner-of-closely-fought-venezuela-election> [lastet ned 27. november 2024]

Al Jazeera (2024b, 8. september). Spain to grant asylum to Venezuelan opposition leader Edmundo Gonzalez. *Al Jazeera*. Tilgjengelig fra <https://www.aljazeera.com/news/2024/9/8/venezuela-says-presidential-opposition-candidate-gonzalez-has-left-country> [lastet ned 25. november 2024]

Breda, T. (2024, 29. august). *2024 Venezuela election protests: harsher repression at home and more global reach than in 2019*. [s.l.]: Acled. Tilgjengelig fra <https://acleddata.com/2024/08/29/venezuela-election-protests-harsher-repression-at-home-and-more-global-reach-than-in-2019/> [lastet ned 19. november 2024]

Bull, B. & Bye, V. (2024, 10. august). Venezuela, en test for venstresida. *Klassekampen*. Tilgjengelig fra <https://klassekampen.no/artikkel/2024-08-10/venezuela-en-test-for-venstresida> [lastet ned 26. november 2024]

Buschschlüter, V. (2024, 29. juli). Venezuela's Maduro declared winner in disputed vote. *BBC*. Tilgjengelig fra <https://www.bbc.com/news/articles/cz5rj2mzgevo> [lastet ned 27. november 2024]

The Carter Center (2024, 30. juli). *Carter Center Statement on Venezuela Election*. Atlanta: Carter Center. Tilgjengelig fra <https://www.cartercenter.org/news/pr/2024/venezuela-073024.html> [lastet ned 18. november 2024]

- Cepaz, dvs. Centro de Justicia y Paz (2024, 4. september). *Crisis postelectoral y de derechos humanos 2024 en Venezuela*. [s.l.]: Cepaz. Tilgjengelig fra https://cepaz.org/documentos_informes/crisis-postelectoral-y-de-derechos-humanos-2024-en-venezuela/ [lastet ned 26. november 2024]
- CNN Venezuela (2024, 10. august). Denuncian que el gobierno de Venezuela anuló pasaportes de varios periodistas y activistas de derechos humanos. *CNN Venezuela*. Tilgjengelig fra <https://cnnespanol.cnn.com/2024/08/10/denuncian-gobierno-venezuela-anulo-pasaportes-periodistas-y-activistas-orix> [lastet ned 26. november 2024]
- El País (2024, 9. august). Thousands of arrests and terrorism charges: Nicolás Maduro intensifies persecution of opponents in Venezuela. *El País*. Tilgjengelig fra <https://english.elpais.com/international/2024-08-09/thousands-of-arrests-and-terrorism-charges-nicolas-maduro-intensifies-persecution-of-opponents-in-venezuela.html> [lastet ned 19. november 2024]
- Foro Penal (2024a, 5. november). *Reporte sobre la represión en Venezuela. Julio, Agosto, y Septiembre 2024. Situación pre y postelectoral*. [s.l.]: Foro Penal. Tilgjengelig fra <https://foropenal.com/reportesobre-la-represion-en-venezuela-julio-agosto-y-septiembre-2024-situacion-pre-y-postelectoral/> [lastet ned 18. november 2024]
- Foro Penal (2024b, 2. desember). *La Represión en Venezuela en cifras datos del Foro Penal al 2 de diciembre 2024*. [s.l.]: Foro Penal. Tilgjengelig fra <https://foropenal.com/wp-content/uploads/2024/12/CIFRAS-REPRESION-al-2-de-Diciembre-2024.pdf> [lastet ned 10. desember 2024]
- Foro Penal (2024c, 29. oktober). *Desde que lo detuvieron mi hermano ha perdido unos 60 kilos : las denuncias de los familiares de los arrestados en Venezuela tras las elecciones de hace 3 meses*. [s.l.]: Foro Penal. Tilgjengelig fra <https://foropenal.com/desde-que-lo-detuvieron-mi-hermano-ha-perdido-unos-60-kilos-las-denuncias-de-los-familiares-de-los-arrestados-en-venezuela-tras-las-elecciones-de-hace-3-meses/> [lastet ned 25. november 2024]
- Guanipa, M. & Sequera, V. (2024, 4. august). Venezuelans march over contested election, number of detained rises. *Reuters*. Tilgjengelig fra <https://www.reuters.com/world/americas/venezuela-election-marches-must-be-peaceful-says-oas-body-2024-08-03/> [lastet ned 18. november 2024]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2024a, 4. september). *Venezuela: Brutal Crackdown on Protesters, Voters*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/news/2024/09/04/venezuela-brutal-crackdown-protesters-voters> [lastet ned 25. november 2024]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2024b, 11. september). *Americas: Limited Protection for People Fleeing Venezuela, Haiti*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/news/2024/09/11/americas-limited-protection-people-fleeing-venezuela-haiti> [lastet ned 26. november 2024]
- Infobae (2024, 12. oktober). El régimen de Nicolás Maduro canceló los pasaportes de decenas de periodistas y activistas políticos opositores tras el fraude electoral. *Infobae*. Tilgjengelig fra <https://www.infobae.com/venezuela/2024/10/12/el-regimen-de-nicolas-maduro-cancelo-los-pasaportes-de-decenass-de-periodistas-y-activistas-politicos-opositores-tras-el-fraude-electoral/> [lastet ned 26. november 2024]
- Landinfo (2019, 1. oktober). *Venezuela: Los colectivos*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2019/10/Venezuela-respons-Los-colectivos-01102019.pdf> [lastet ned 25. november 2024]
- Martinez, J. (2024, 18. november). Venezuela Releases 225 Post-Election Protesters Amid Scrutiny. *The Rio Times*. Tilgjengelig fra <https://www.riotimesonline.com/venezuela-releases-225-post-election-protesters-amid-scrutiny/> [lastet ned 19. november 2024]

- Murphy, M. (2024, 4. august). Venezuela opposition leader emerges despite arrest threat. *BBC*. Tilgjengelig fra <https://www.bbc.com/news/articles/c0krrgypq70o> [lastet ned 18. november 2024]
- OHCHR (2024a, 17. september). *Report of the independent international fact-finding mission on the Bolivarian Republic of Venezuela*. New York: OHCHR. Tilgjengelig fra <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session57/advance-versions/a-hrc-57-57-en.pdf> [lastet ned 20. november 2024]
- OHCHR (2024b, 14. oktober). *Detailed findings of the independent international factfinding mission on the Bolivarian Republic of Venezuela*. New York: OHCHR. Tilgjengelig fra <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session57/advance-versions/a-hrc-57-crp-5-en.pdf> [lastet ned 19. november 2024]
- Phillips, T. (2024, 11. september). Is it game over for Venezuela's opposition as Maduro clings to power? *The Guardian*. Tilgjengelig fra <https://www.theguardian.com/world/article/2024/sep/11/venezuela-election-maduro-gonzalez-exiled> [lastet ned 11. september 2024]
- RFE/RL (2024, 30. juli). North Macedonia Considers Venezuelan Election Interference Allegations. *RFE/RL*. Tilgjengelig fra <https://www.rferl.org/a/north-macedonia-venezuela-protests-maduro-cyberattack/33056611.html> [lastet ned 27. november 2024]
- Reuters (2024, 12. oktober). Venezuela cancels passports of dozens of activists and journalists, FT reports. *Reuters*. Tilgjengelig fra <https://www.reuters.com/world/americas/venezuela-cancels-passports-dozens-activists-journalists-ft-reports-2024-10-12/> [lastet ned 26. november 2024]
- Uzcategui, R. (2024, 30. juli). Laboratorio de Paz geolocalizó por lo menos 210 protestas en Venezuela este #29J. *Laboratorio de Paz*. Tilgjengelig fra <https://labpaz.org/2024/07/30/laboratorio-de-paz-geolocalizo-por-lo-menos-210-protestas-en-venezuela-este-29j/> [lastet ned 19. november 2024]
- Vidal, M. L. (2024, 2. august). US recognizes opposition candidate as the winner of Venezuela election. *El País*. Tilgjengelig fra <https://english.elpais.com/international/2024-08-02/us-recognizes-opposition-candidate-as-the-winner-of-venezuela-election.html#?rel=mas> [lastet ned 19. november 2024]
- Wells, I. (2024a, 30. juli). Venezuelans clash with police after disputed election result. *BBC*. Tilgjengelig fra <https://www.bbc.com/news/articles/cw5yze5k500o> [lastet ned 18. november 2024]
- Wells, I. (2024b, 8. august). Venezuela security forces swoop on activists as repression worsens. *BBC*. Tilgjengelig fra <https://www.bbc.com/news/articles/clynl7plg8yo> [lastet ned 25. november 2024]

Muntlige kilder

Foro Penal. Meldingsutveksling 25. november 2024.

Foro Penal er en svært anerkjent menneskerettighetsorganisasjon i Venezuela.

ICG, dvs. International Crisis Group. Meldingsutveksling 25. og 26. november 2024.

ICG er en internasjonal tenketank med kontor i blant annet Caracas.

Venezuelansk kilde (a). Meldingsutveksling. 25. november 2024.

Kilden har bodd i Venezuela i hele sitt liv og har sett endringene i situasjonen for «vanlige» venezuelanere. Kilden bor ikke i Caracas. Landinfo har hatt kontakt med denne kilden gjennom mange år.

Venezuelansk kilde (b). Møte i Oslo september 2024.

Venezuelaneren er bosatt i Norge.

© Landinfo 2024

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.